

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 15Co/278/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1114208395
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Hajdínová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1114208395.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Hajdínovej a členov senátu JUDr. Evy Mészárosovej a JUDr. Silvie Walterovej v právnej veci žalobcov: 1. P. C. , narodený dňa XX.X.XXXX, bytom W. P., U Sv. U. č. XXXX/XX, 2. L. C. , narodená dňa XX.X.XXXX, bytom W. P., U Sv. U. č. XXXX/XX, obaja zastúpení Advokátska kancelária JUDr. Jakub Mandelík, s. r. o., Bratislava, Záhradnícka č. 4836/51, IČO: 472 343 18, za ktorú koná JUDr. Jakub Mandelík, proti žalovanej: KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, Bratislava, Štefanovičova č. 4, IČO: 00 585 441, o náhradu nemajetkovej ujmy, na odvolanie žalobcov a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I. zo dňa 11. apríla 2019, č.k. 18 C 56/2014-306, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Bratislava I. zo dňa 11. apríla 2019, č.k. 18 C 56/2014-306, vo výroku, ktorým žalobcom v 1. a 2. rade každému priznal titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 20.000,- €, a vo výroku, ktorým žalobu vo zvyšku zamietol, p o t v r d z u j e .

II. Rozsudok Okresného súdu Bratislava I. zo dňa 11. apríla 2019, č.k. 18 C 56/2014-306, vo výroku, ktorým žalobcom v 1. a 2. rade priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 20 % mení tak, že žalobcom v 1. a 2. rade priznáva nárok na náhradu trov konania každému v rozsahu 100 %.

III. Žiadna zo strán nemá na náhradu trov odvolacieho konania právo.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bratislava I. rozsudkom zo dňa 8. septembra 2016, č.k. 18 C 56/2014-196 (v poradí prvým), v znení opravného uznesenia zo dňa 10. októbra 2018, č.k. 18 C 56/2014-284, zamietol žalobu žalobcov, ktorou sa voči žalovanej domáhali náhrady nemajetkovej ujmy, každý vo výške 100.000,- €. Nárok odôvodnili tým, že v dôsledku dopravnej nehody, ku ktorej došlo dňa 1.1.2014 v skorých ranných hodinách na úseku od Borského Mikuláša k ceste II. triedy č. 500, ich maloletá dcéra U. C., narodená dňa XX.X.XXXX, utrpela zranenia, následkom ktorých podľahla. Vodič motorového vozidla, ktorý dopravnú nehodu spôsobil, v dôsledku dopravnej nehody zomrel, povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla mal dohodnuté so žalovanou. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie tak, že žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil právne ustanoveniami § 4 ods. 1, 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 381/2001 Z.z.“) a § 449 ods. 1, § 11, § 13 Občianskeho zákonníka. Vecne svoje rozhodnutie odôvodnil odvolávajúc sa na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31.3.2016, sp.zn. 3 Cdo 301/2012, v ktorom súd riešil dve otázky zásadného právneho významu; prvú - pasívnu vecnú legitimitáciu poisťovne v spore o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za zásah do osobnostných práv pozostalých spôsobený úmrtím blízkej osoby pri dopravnej nehode podľa § 4 ods. 2 písm. a), § 15 ods. 1

veta druhá zákona č. 381/2001 Z.z., a druhú - možnosť aplikácie smerníc prijatých v rámci Európskej únie z hľadiska ich priamych a nepriamych účinkov na spory vedené medzi členským štátom Európskej únie a jednotlivcom a medzi jednotlivcami členského štátu Európskej únie navzájom v súvislosti s možnosťou aplikácie platnej motorovej smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/RS zo dňa 16. septembra 2009 na spory vedené na súdoch Slovenskej republiky. Súd prvej inštancie poukázal na právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, vyslovený v uvedenom rozhodnutí, podľa ktorého doterajšia platná úprava na území Slovenskej republiky neumožňuje domáhať sa náhrady nemajetkovej ujmy na základe zmluvného poistenia zodpovednosti za náhradu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla a smernica nikdy nemôže mať horizontálny priamy účinok v sporoch medzi súkromnoprávnymi subjektmi ani obrátený vertikálny priamy účinok použitý verejným subjektom voči súkromnému subjektu, s ktorým názorom sa v celom rozsahu stotožnil.

2. Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, v celom jeho rozsahu, podali v zákonnej lehote odvolanie žalobcovia. Vytýkali súdu prvej inštancie, že jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odvolaciemu súdu navrhli, aby rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil, žalobe žalobcov vyhovel v celom rozsahu a rozhodol o nároku žalobcov na náhradu trov konania. V prípade, že odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, žalobcovia navrhli o náhrade trov konania rozhodnúť tak, že žiadnej zo strán neprizná nárok na náhradu trov konania.

3. Odvolací súd uznesením zo dňa 5. decembra 2018, č.k. 15 Co 293/2018-288, rozsudok súdu prvej inštancie v znení opravného uznesenia zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, keď dospel k záveru, že nároky pozostalých po obetiach dopravných nehôd z titulu ich nemajetkovej ujmy, ktorá im bola spôsobená smrťou ich blízkej osoby, sú zahrnuté do zákonného poistného krytia náhrady škody. Súdu prvej inštancie uložil zaoberať sa výškou uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy za použitia dvoch kritérií a to závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosti, za akých došlo k neoprávnenému zásahu.

4.1. Rozsudkom zo dňa 11. apríla 2019, č.k. 18 C 56/2014-306 (v poradí druhým), súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcom v 1. a 2. rade, každému, titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 20.000,- € a vo zvyšku žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žalobcom v 1. a 2. rade priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 20 %. Rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 4 ods. 2 písm. a), § 15 ods. 1, 2 zákona č. 381/2001 Z.z., § 13 ods. 1, 2, 3, § 441, § 444 Občianskeho zákonníka. Pokiaľ ide o vecné odôvodnenie rozhodnutia uviedol, že vykonaným dokazovaním zistil, že dňa 1.1.2014 v skorých ranných hodinách došlo na úseku cesty od Borského Mikuláša k dopravnej nehode, ktorú spôsobil vodič druhého motorového vozidla H. a v dôsledku ktorej maloletá dcéra žalobcov utrpela vážne poranenia nezlučiteľné so životom, ktorým po prevoze do FNŠP Skalica podľahla. Táto skutočnosť bola podložená úmrtným listom maloletej U. C., vydaným Matričným úradom v X. dňa X.X.XXXX, v ktorom je uvedený ako deň úmrtia dieťaťa X.X.XXXX. Uvedené skutkové okolnosti potvrdzujú aj uznesenia Okresného riaditeľstva Policajného zboru (ďalej len „ORPZ“) v Senici - odbor kriminálnej polície ČVS: ORP-1/OVK-SE - 2014, z obsahu ktorých vyplýva, že vo veci dopravnej nehody bolo začaté trestné stíhanie pre prečin usmrtienia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona a za prečin ublíženia na zdraví podľa § 158 ods. 1 Trestného zákona. Vodič motorového vozidla, ktorý dopravnú nehodu spôsobil tým, že neprispôbil rýchlosť jazdy svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla, povahe a stavu vozovky a iným okolnostiam, ktoré mohol predvídať, následkom čoho prešiel do protismeru a spôsobil kolíziu s protiidúcim vozidlom žalobcov, utrpénym zraneniam podľahol. Uznesením ORPZ v Senici sp. zn. ČVS:ORP-1/OVK-SE -2014 zo dňa 1.1.2014 bolo začaté trestné stíhanie proti vodičovi motorového vozidla zn. Škoda Octavia H. F., ktorý mal dopravnú nehodu spôsobiť. Následne po vykonaní vyšetrovania orgánmi činnými v trestnom konaní bolo uznesením ORPZ v Senici sp. zn. ČVS:ORP-1/OVK-SE -2014 zo dňa 17.4.2014 trestné stíhanie zastavené z dôvodu, že vinník dopravnej nehody pri nehode sám tragicky zahynul, pričom v odôvodnení rozhodnutia bola konštatovaná výlučne jeho vina na spôsobenej dopravnej nehode. Z uznesenia ďalej vyplynulo, že v čase dopravnej nehody bol vinník dopravnej nehody vo významnej miere ovplyvnený alkoholom, podľa všeobecného orientačného delenia opitosti bol v štádiu stredného stupňa opitosti, keďže vo vzorke jeho krvi bola zistená prítomnosť alkoholických nápojov v koncentrácii 1,83 g/kg (promile). Vodič motorového vozidla bol poistencom žalovanej. Žalobcovia si v súvislosti s následkami dopravnej nehody predmetnou žalobou uplatnili nárok na nemajetkovú ujmu, každý vo výške 100.000,- €. Oprávnenosť svojho nároku odôvodňovali podstatným zhoršením psychického stavu, čo sa premietlo aj do ich celkového zdravia. Z predložených listinných dôkazov (uznesení ORPZ v Senici) mal

súd prvej inštancie preukázané, že pri dopravnej nehode došlo k ľahkému zraneniu žalobcu v 1. rade a žalobkyne v 2. rade, ktorá v čase dopravnej nehody bola v siedmom mesiaci tehotenstva. Žalobcovia v žalobe ako aj vo svojich výpovediach zhodne uviedli, že maloletá U. bola pre nich jedinečným stvorením, najmä najmä a najinteligentnejším dieťaťom. Pred tragickou nehodou sa spolu zúčastňovali spoločenských a kultúrnych podujatí. Jej smrťou sa vytratila ich motivácia k životu, nadšenie a radosť zo života, zhoršil sa ich zdravotný stav, zle spia a nič ich nebaví, nevedia nájsť činnosť, ktorá by ich naplňovala. Neustále majú pocit úzkosti. Budúcnosť nerozoberajú. Všetky miesta im pripomínajú spoločné chvíle prežité s dcérou, ktorá mala len päť rokov, keď zomrela. Bola nesmierne talentovaná v športových disciplínach, lyžovala, bicyklovala, korčuľovala, mala rada zvieratká. Boli šťastnou a súdržnou rodinou. Jej smrť je pre nich neočakávanou stratou, ktorá zásadným spôsobom zasiahla do ich životov. Ďalej poukázali na to, že vzhľadom k zlému psychickému stavu boli nútení vyhľadať lekársku pomoc. Liečia sa ambulantne u MUDr. Halmovej, psychiatricky, od roku 2014. I napriek tomu, že sa im narodila maloletá dcéra X. tri mesiace po nehode, nedokážu na U. zabudnúť a vyrovnať sa s jej stratou. Spolu navštevujú miesto, kde je ich dcéra pochovaná, chcú, aby maloletá X. mala vedomosť o existencii svojej sestričky. Negatívny dopad tragédie na rodinný život žalobcov potvrdila vo svojej výpovedi aj svedkyňa Mgr. Q. X., ktorá uviedla, že žalobcovia viedli pred tragickou nehodou aktívny spoločenský život. Maloletá U. bola živé veselé dieťa, ktoré poznala od malička, bola nesmierne šikovná a talentovaná. Ich rodinný vzťah bol založený na pevných rodinných väzbách, vzájomne si boli veľmi blízki. V tom čase U. bola ich jediné dieťa. Po narodení maloletej X. sa snažila, ako aj rodinní príslušníci a priatelia, primäť žalobcov k potlačeniu bolesti, najmä vzhľadom k narodeniu dieťaťa. Taktiež potvrdila skutočnosť, že žalobcovia navštevujú psychiatrickú poradňu. Ich spoločenský život sa značne obmedzil, vyhýbajú sa spoločenským aktivitám, ich vonkajší prejav vo vzťahu k tretím osobám je stále poznačený smútkom a hnevom nad stratou milovaného dieťaťa. Z ambulantných správ o návšteve psychiatrickej ambulancie MUDr. U. M. zo dňa 19.5.2016 a 13.5.2016 súd zistil, že odborný lekár odporučil, vzhľadom k psychickému stavu žalobcov v súvislosti so stratou dieťaťa, v oboch prípadoch dlhodobú psychoterapeutickú intervenciu. Žalobcovia v konaní dôvodili, že ich zámerom nie je dosiahnuť neprimeranú satisfakciu ale domôcť sa aspoň čiastočnej kompenzácie za zásah do ich citovej sféry, súkromia a dôstojnosti, žiadna suma im nedokáže vynahradiť stratu dcéry. Protiprávnym konaním im bolo znemožnené, aby zdieľali s dcérou spoločný život, venovali sa spoločným aktivitám a tešili sa z jej úspechov. Radosť v živote žalobcov vystriedal smútok a hnev.

4.2. Žalovaná, pokiaľ ide o samotnú výšku uplatňovanej nemajetkovej ujmy za zásah do rodinného života žalobcov, poukázala na to, že v prípade žalobcov je vedené na Okresnom súde Bratislava I. aj konanie o náhradu škody na zdraví sp. zn. 18 Csp 41/2017. V danej veci bolo v otázke psychiky a psychickej ujmy žalobcov vykonané zo strany žalovanej znalecké dokazovanie, boli vypracované znalecké posudky č. 278/2017 a č. 279/2017, na základe ktorých bolo žalobkyni vyplatených 18.367,- € a žalobcovi suma 13.775,- € ako náhrada škody za zásah do ich psychiky. Z oboch podaných žalôb pritom vyplýva, že uvedené nároky, tak ako boli opisované, sa v podstatnej miere prelínajú. Taktiež poukázala aj na zákon č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi, kde zákonodarca priznáva najväčšiu mieru odškodnenia vo forme 50 násobku minimálnej mzdy v rozhodnom období. Rovnako v prípade otázky výšky škody resp. nemajetkovej ujmy poukázala aj na doterajšiu rozhodovaciu prax všeobecných súdov. V tejto súvislosti dala do pozornosti rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 4.12.2016, sp. zn. 4 Tdo 1402/2015, v ktorom sa súd podrobne vysporiadal s otázkou náhrady nemajetkovej ujmy a zaoberal sa aj otázkou metodiky, na ktorú poukazovala strana žalobcov s tým, že v záveroch tohto rozhodnutia považoval za primerané odškodňovanie vo výške 240.000,- Kč až 500.000,- Kč, resp. maximálne 700.000,- Kč v prípade maloletej, ktorej sa daný prípad netýkal. Najvyšší súd Českej republiky okrem iného prihliadol aj na rozhodovaciu prax súdov v iných európskych krajinách. V zásade nenamietal nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, namietal len jej výšku, ktorá sa jej zdá, vzhľadom na uvádzanú argumentáciu, neprimeraná.

4.3. Súd prvej inštancie v odôvodnení poukázal na to, že nemajetková ujma v prípade usmrtenia blízkej osoby má satisfakčnú funkciu, ktorá má zmierniť nepriaznivé stavy vzniknuté škodlivým zásahom do osobnostnej sféry poškodeného, t.j. duševné útrapy (smútok, žiaľ) spôsobené vnímaním smrti blízkeho človeka. Každý prípad je potrebné posudzovať individuálne s ohľadom na skutkové okolnosti, za ktorých k škodovej udalosti, resp. k zásahu do osobnostných práv, došlo. Súd prvej inštancie pri stanovovaní výšky nároku vychádzal z nasledovných kritérií : a) intenzita vzťahu - na strane pozostalého je významná najmä intenzita a kvalita jeho vzťahu so zomrelým. Pokiaľ ide o intenzitu vzťahu žalobcov ako rodičov a maloletej U., súd konštatoval, že v konaní neboli preukázané žiadne skutočnosti, ktoré by spochybňovali hlbokú lásku a vrelý vzťah rodičov k dieťaťu, práve naopak, náhla a neočakávaná strata dieťaťa bola pre

nich šokom, ktorého traumatické pôsobenie pretrváva naďalej aj napriek skutočnosti, že sa im narodilo krátko po tragickej udalosti dieťa, dcéra X.. b) Vek zomrelého dieťaťa - maloletá U. zomrela vo veku piatich rokov, v čase detstva, kedy život mala pred sebou, kedy dĺžka spolunažívania s rodičmi bola dostatočne veľká na to, aby sa medzi nimi vytvorilo silné citové puto. Rodičia s ňou plánovali budúcnosť na základe jej daností, povahových rysov. Bez akýchkoľvek pochybností možno konštatovať, že smrť dieťaťa je pre rodiča tou najhoršou skúsenosťou a bolesťou, ktorá časom sa utlmí ale nikdy neodznie. c) Spoluzavinenie zo strany dieťaťa - k dopravnej nehode došlo výlučne zavinením vodiča motorového vozidla, H. F., ktorý v dôsledku dopravnej nehody zomrel. d) Morálne zadostučinenie v podobe potrestania páchatel'a (ide o trestný čin ublíženia na zdraví s následkom smrti) neprichádzalo do úvahy, keďže páchatel trestného činu pri dopravnej nehode na mieste podľahol zraneniam spôsobeným dopravnou nehodou. Súd ďalej dôvodil, že popri základných kritériách taktiež musí, pri úvahu o primeranosti uplatneného nároku, vychádzať z princípu proporcionality tak, že porovná čiastky náhrad prisúdených v iných obdobných prípadoch ale aj ďalších, v ktorých sa jednalo o zásah do iných osobnostných práv, najmä práva na ľudskú dôstojnosť (obete trestných činov), za účelom dosiahnutia spravodlivého vyčíslenia výšky relutárnej náhrady. S prihliadnutím na uvedené skutočnosti súd pri stanovovaní výšky nemajetkovej ujmy vychádzal z výsledkov rozhodovacej činnosti súdov Slovenskej republiky ako aj z právnej úpravy výšky nemajetkovej ujmy európskych štátov, kde sa v obdobných prípadoch priznával nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v rozmedzí 5.000,- € až 20.000,- € (Belgicko, Rakúsko, Slovinsko, Česká republika). V niektorých krajinách Európskej únie sa kompenzuje nemajetková ujma v nižšom rozpätí, napr. v Maďarsku, Fínsku, Švédsku t.j. od 3.000,- € do 10.000,- €, na rozdiel od Španielska a Talianska, kde náhrada dosahuje podstatne vyššie čiastky. Z uvedeného vyplýva, že výška priznaných nárokov nemajetkovej ujmy je v rámci štátov Európskej únie odlišná v závislosti od právnych tradícií, ekonomickej situácie, systému poistenia a sociálneho zabezpečenia a pod. Súd konštatoval, že pre rozhodovaciu činnosť slovenských súdov je použiteľná metodika výpočtu náhrady nemajetkovej ujmy platná na území Českej republiky z hľadiska porovnateľnej ekonomickej situácie a obdobného systému poistenia a sociálnych zákonov. V súvislosti s uvedenou metodikou sa náhrada nemajetkovej ujmy za usmrtenie osoby blízkej pohybuje v rozpätí 200.000,- Kč až 500.000,- Kč, t.j. cca 7.000,- € až 20.000,- €. Súd vzal do úvahy aj spôsob odškodňovania v prípadoch obetí trestných činov, kde sa jedná o zásah do práva na ľudskú dôstojnosť. Výška odškodnenia sa v tomto prípade stanovuje spôsobom taxatívne určeným v zákone č. 274/2017 Z. z. o odškodňovaní obetí trestných činov, predtým zákon č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi, kde v prípade úmrtia má obeť násilného trestného činu nárok na vyplatenie odškodnenia v sume päťdesiatnásobku minimálnej mzdy. Ak je obetí násilného trestného činu viac, suma odškodnenia sa medzi nich rozdelí rovnakým dielom. Minimálna mzda za rok 2013 sa pohybovala v rozpätí 337,70 € až 675,- € v závislosti od stupňa náročnosti; to znamená, že výška odškodnenia by sa pohybovala, podľa vyššie uvedeného zákona, v rozpätí od 16.850,- € až 33.750,- €. Vzhľadom na zistený skutkový stav súd považoval za primerané a spravodlivé priznať žalobcom v 1. a 2. rade, každému, nárok na odškodnenie vo výške 20.000,- €. K námietke žalovanej (zohľadnenie náhrady sťaženia spoločenského uplatnenia, uplatneného žalobcami v konaní sp.zn. 18 Csp 41/2017) súd prvej inštancie poukázal na to, že medzi nemajetkovou ujmou podľa § 13 Občianskeho zákonníka a náhradou za sťaženie spoločenského uplatnenia je zásadný rozdiel spočívajúci v tom, že i keď nároky vychádzajú z totožnej príčiny, nemajetková ujma predstavuje satisfakciu za duševné útrapy spojené so smrťou blízkej osoby, zatiaľ čo sťaženie spoločenského uplatnenia je nemajetková ujma spočívajúca v odškodnení za zásah do telesnej integrity človeka skutkovými okolnosťami, ktoré ovplyvnili jeho kvalitu života v negatívnom slova zmysle v dôsledku citového strádania, depresí, v súvislosti so stratou milovanej osoby. Z uvedeného dôvodu súd pri rozhodovaní o výške uplatneného nároku žalobcov okolnosti namietané žalovanou nebral do úvahy.

5.1. Proti rozsudku súdu prvej inštancie, jeho výroku, ktorým žalobu vo zvyšku zamietol ako aj proti výroku o trovách konania, podali odvolanie žalobcovia v 1. a 2. rade, dôvodiac, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) C.s.p.) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) C.s.p.). Odvolaciemu súdu navrhli, aby rozsudok súdu prvej inštancie zmenil, ich žalobe v celom rozsahu vyhovel a priznal im nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Nestotožnili sa s názorom súdu prvej inštancie vo výške priznanej finančnej satisfakcie za utrpenú nemajetkovú ujmu, spôsobenú úmrtím dcéry Jessicy C.. Súdom priznanú majetkovú kompenzáciu považovali, vzhľadom na okolnosti zásahu, za nedostatočnú, ktorá nezodpovedá naplneniu požiadavky poskytnutia spravodlivej súdnej ochrany, keď zavinené úmrtie blízkej osoby je jedným z najzávažnejších zásahov do rodinnej a citovej

sféry, ktorý prezumuje jeho výraznú intenzitu. Poukázali na to, že požadovaná výška satisfakcie vyplýva najmä zo skutočnosti, že neočakávané úmrtie J. C. spôsobilo žalobcom doživotnú, rozsiahlu a v zásade ničím nereparovateľnú ujmu. Úmrtím dcéry došlo k deštrukcii najcitlivejších interpersonálnych väzieb, tvoriacich základ a rámec súkromného života žalobcov. Zdôraznili, že neprejde deň, aby nepocítovali pre stratu dcéry prenikavú duševnú bolesť. S jej úmrtím sa nikdy nezmieria. Pocity šťastia a harmónie, ktoré vnímali pred jej úmrtím, nahradili už iba spomienky na blízkú osobu. Podľa nich výška uplatneného nároku je plne primeraná spôsobenej tragédii, t.j. protiprávnemu zničeniu najužších rodinných vzťahov vodičom H. F.. Medzi žalobcami a ich zosnulou dcérou boli bezproblémové fungujúce vzťahy, trávili spoločne voľný čas, čo osvedčilo aj vykonané dokazovanie v priebehu sporového konania. Podľa žalobcov práve adekvátne finančná kompenzácia by aspoň čiastočne prispela k zmierneniu následkov traumatizujúcej udalosti. Priznané odškodnenie musí, podľa ich názoru, taktiež „vyvážiť“ i do budúcnosti ich duševné útrapy pri spomienkach na dopravnú nehodu, pri ktorej umrela ich dcéra. Podľa nich súdom priznaná peňažná satisfakcia ne(s)plní svoj účel, tzn. nekompenzuje stratu rodinného príslušníka a nedokáže zmierniť ich budúce psychické trápenia. Je zrejmé, že žiadna suma nedokáže nahradiť ľudský život. Hoci žalobcovia požadujú voči žalovanému finančnú kompenzáciu každý vo výške 100.000,- €, ich zámerom nie je zneužitie právneho inštitútu náhrady nemajetkovej ujmy a nedôvodné obohatenie sa na úkor komerčnej poisťovne, ale záujem na takom zadosťučinení, ktoré by oprávnené považovali za spravodlivé, zodpovedajúce strate blízkej osoby. Keďže v právnom poriadku Slovenskej republiky absentujú pravidlá pre určenie výšky primeranej peňažnej kompenzácie, zákonodarca ponechal súdom v rámci ich úvahy voľnosť pri jej stanovení. Pokiaľ súd v rámci svojej voľnej úvahy určí konkrétnu sumu satisfakcie, táto musí byť vnímaná ako spravodlivá, schopná naplniť zmysel a účel zákona a v neposlednom rade zaistiť zodpovedajúce vyváženie a zmiernenie nemajetkovej ujmy vzniknutej na strane postihnutej osoby. Uviedli, že súd prvej inštancie podporne vychádzal aj z právnej úpravy odškodňovania obetí trestných činov. Poukázali na to, že táto právna úprava rigidne stanovuje konkrétnu sumu odškodnenia pre prípad smrti bez možnosti jej úpravy sudcovskou úvahou, čo odporuje § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Poskytnutie satisfakcie len v sume 20.000,- € nie je dostatočnou kompenzáciou za vzniknutú ujmu na osobnostných právach žalobcov. Takáto výška paušálnej sumy je neprípustná, pretože peňažná satisfakcia má byť spravodlivým zadosťučinením za nemateriálnu ujmu na strane žalobcov, reflektujúca požiadavku slušnosti a proporcionality. Nepostačujúca výška náhrady degraduje hodnotu nerušeného rodinného života a dôveru žalobcov v spravodlivé rozhodnutie vo veci samej. Poukázali tiež na limit poistného plnenia, ktorý je pri jednej škodovej udalosti v zmysle § 7 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. stanovený na 5.000.000,- € bez ohľadu na počet zranených alebo usmrtených osôb. Žalobcovia na podporu svojej argumentácie zdôraznili, že Výskumný ústav dopravný, a.s., Žilina, vyčíslil hodnotu ľudského života na sumu 332.144,- €. Taktiež v súlade s Metodikou Najvyššieho súdu Českej republiky by sa finančná čiastka za zmarený ľudský život mala pohybovať okolo sumy 10.000.000,- Kč [in: Metodika Nejvyššího soudu k náhrade nemajetkové újmy (bolest a ztížení společenského uplatnění podle § 2958 Občanského zákonníku, s. 8; dostupné na: www.nsoud.cz <<http://www.nsoud.cz>>]. Aj keď uvedené sumy nie sú pre súd záväzné, zjavná disproporcija medzi priznaným zadosťučinením a vyčíslenou hodnotou ľudského života opodstatňuje výhrady žalobcov k priznanej výške satisfakcie.

5.2. Odvolatelia poukázali aj na rozhodovaciu prax všeobecných súdov, z ktorej vyplýva, že priznanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy nad sumu 30.000,- € nie je takým rozhodnutím, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako ojedinelé alebo excesívne. Na podporu svojej argumentácie poukázali na rozhodnutia všeobecných súdov Slovenskej republiky, ktoré priznali pozostalým odškodnenia rovnajúce, resp. presahujúce, sumu 30.000,- €, a to rozsudok Okresného súdu Galanta zo dňa 7.8.2012, č. k. 17 C 21/2010-214, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave zo dňa 26.2.2013, sp. zn. 9 Co 423/2012, ktorým bola žalobcovi v 1. rade (pozostalý manžel) priznaná satisfakcia v sume 20.000,- € a žalobkyniam v 2. a 3. rade v sume 30.000,- € za úmrtie matky; rozsudok Okresného súdu Trebišova zo dňa 10.12.2013, č. k. 14 C 96/2013-222, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach zo dňa 6.5.2015, č.k. 1 Co 295/2014-387, ktorým bola žalobcovi v 1. rade (pozostalý manžel) priznaná satisfakcia v sume 25.000,- € a žalobkyniam v 2. a 3. rade (deťom) v sume 30.000,- € za úmrtie matky; rozsudok Okresného súdu Brezno zo dňa 5.2.2014, č. k. 2 C 61/2010-261, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 30.7.2015, sp.zn. 12 Co 465/2014, ktorým bola žalobcom (pozostalá manželka a deťom) priznaná satisfakcia v sume 33.500,- € za úmrtie manžela/otca; rozsudok Okresného súdu Trenčína zo dňa 8.11.2013, č. k. 27 C 107/2012-105, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 21.5.2015, sp.zn. 4 Co 658/2014, ktorým bola žalobcovi (pozostalému manželovi) priznaná satisfakcia v sume 50.000,- € za úmrtie manželky; rozsudok Okresného súdu Michalovce zo dňa 9.2.2015, č.k. 20 C 248/2013-142, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach

zo dňa 26.11.2015, č.k. 5 Co 287/2015-212, ktorým bola každému zo žalobcov (pozostalý manžel a deti) priznaná za úmrtie manželky/matky satisfakcia vo výške 30.000,- €; rozsudok Okresného súdu Bratislava IV. zo dňa 18.8.2017, č.k. 23 C 7/2016-214, ktorým bola každému zo žalobcov (rodičia a súrodenec) priznaná za úmrtie syna/brata satisfakcia vo výške 50,000,- €, rozsudok Okresného súdu Bratislava I. zo dňa 28.2.2018, č.k. 10 C 67/2014-354, ktorým bola každému zo žalobcov (rodičia) priznaná za úmrtie syna satisfakcia vo výške 35.000,- €; rozsudok Okresného súdu Piešťany zo dňa 9.4.2019, sp.zn. 6 C 6/2014, ktorým bola každému zo žalobcov (rodičia) priznaná za úmrtie dcéry satisfakcia vo výške 50.000,- €; rozsudok Okresného súdu Bratislava I. zo dňa 23.4.2019, č.k. 24 C 89/2014-263, ktorým bola žalobkyni (rodič) priznaná za úmrtie dcéry satisfakcia vo výške 33.193,92 €; rozsudok Okresného súdu Bratislava I. zo dňa 16.5.2019, č.k. 4 C 115/2014-264, ktorým bola každému zo žalobcov v 1. a 2. rade (rodičia) priznaná za úmrtie dcéry satisfakcia vo výške 35.000,- €. Odvolatelia ďalej uviedli, že je síce pravdou, že v prípade tohto sporového konania sa jedná o vzťah rodič - nebohé dieťa, nie je im ale zrejmý žiaden dôvod, pre ktorý by mala zodpovedať náhrada nemajetkovej ujmy v inej výške v porovnaní so vzťahom manžel/ka - nebohý/á manžel/ka alebo dieťa - nebohý/á otec/matka, pokiaľ poškodení unesú dôkazné bremeno a preukážu rozsah a vážnosť zásahu do ich emocionálnej sféry. Citové vzťahy medzi uvedenými osobami majú nepochybne odlišný charakter, avšak vo všetkých uvedených interpersonálnych vzťahoch má byť účelom peňažnej satisfakcie kompenzácia zmareného ďalšieho citového života poškodeného s nebohým príbuzným. Poukázali na to, že ich zámerom nie je dosiahnuť neprimeranú, predimenzovanú náhradu nemajetkovej ujmy, ale domôcť sa adekvátnej peňažnej satisfakcie, ktorá by bola aspoň v čiastočnej miere spôsobilá zmierniť traumy zapríčinené neočakávaným úmrtím dcéry. V prípade náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch nejde iba o hmotnú satisfakciu, ale predovšetkým o gesto slušnosti a spravodlivosti, ktoré žiadnym spôsobom nemôže nahradiť dopady tragickej udalosti (totožné: uznesenie Ústavného súdu Českej republiky zo dňa 20.5.2002, sp. zn. IV. ÚS 315/01).

5.3. Pokiaľ ide o odvolanie proti výroku o trovách konania uviedli, že tým, že súd prvej inštancie priznal žalobcom nárok na náhradu trov konania iba v rozsahu 20 %, nesprávne posúdil pomer úspechu a neúspechu strán sporu, pretože žalobcom mala byť priznaná náhrada trov konania v plnom rozsahu. Poukázali na § 142 ods. 3 O.s.p. a § 255 ods. 1, 2, ako aj čl. 4 ods. 2 C.s.p. Dôvodili, že hoci sa súd prvej inštancie nestotožnil s výškou žalovaného nároku, boli nesporne úspešní v základe právneho nároku, tzn. jedinou úspešnou stranou v sporovom konaní boli žalobcovia, keďže výška plnenia závisela od úvahy súdu. Poukázali na to, že napriek tomu, že v súčasnej právnej úprave sa nenachádza totožné gramatické znenie pôvodného § 142 ods. 3 O.s.p., podľa dôvodovej správy k Civilnému sporovému poriadku „... môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v požadovanej výške. Ide o prípady, kedy výška nároku závisí od úvahy súdu. Príkladom je náhrada nemajetkovej ujmy v sporoch o ochranu osobnosti - určenie, že bola porušená zásada rovnakého zaobchádzania a povinnosť žalovaného sa ospravedlniť priznané boli, avšak náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch nebola priznaná v požadovanej výške.“ Totožný právny záver vyplýva aj z odborného článku „Rekodifikácia civilného procesného práva: Trovy konania a ich náhrada“ publikovaným v Bulletin slovenskej advokácie, podľa ktorého „Princíp vyjadrený v § 142 ods. 3 OSP bude uplatňovaný naďalej, a to na základe interpretácie všeobecného § 255 CSP v súlade s čl. 2 ods. 1, čl. 3 ods. 1 a čl. 4 CSP, o čom svedčí aj dôvodová správa k CSP.“ (in: SEDLAČKO, F. et al.: Rekodifikácia civilného procesného práva: Trovy konania a ich náhrada. Bulletin slovenskej advokácie, 2016, č. 3, s. 4). Nárok žalobcov na plnú náhradu trov konania podporuje aj právny názor v komentári k Civilnému sporovému poriadku, kde sa uvádza „Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. ... Priznanie plnej náhrady trov konania výlučne z prisúdenej sumy je v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu „úspech vo veci“ (§ 255 CSP), keďže ten, ako je uvedené vyššie, sa skúma čo do právneho základu, a nie čo do výšky priznaného nároku. Typickým príkladom môže byť žaloba o ochranu osobnosti s nárokom na peňažné zadostučinenie ..“ (in: ŠTEVČEK, M.; FICOVÁ, S.; BARICOVÁ, J.; MESIARKINOVÁ, S.; BAJÁNKOVÁ, J.; TOMAŠOVIC, M. et al.: Civilný sporový poriadok. Komentár. C. H. Beck, Praha 2016, s. 926 - 927). Vzhľadom na uvedené mali žalobcovia za to, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil nárok na náhradu trov konania. Naopak, keďže boli v konaní úspešní, vznikol im legitímny nárok na plnú náhradu trov konania voči žalovanému. Navyiac, všeobecný súd nie je viazaný doslovným znením zákona, a contrario môže (musí) sa od neho odchyliť, ak to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť alebo niektorý z princípov materiálneho právneho štátu.

Odvolačiemu súdu navrhli, aby rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutom rozsahu zmenil, žalobe v celom rozsahu vyhovel a priznal im plnú náhradu trov konania pred súdom prvej a druhej inštancie.

6.1. Proti rozsudku súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým žalobcom v 1. a 2. rade každému priznal titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 20.000,-€ a výroku o trovách konania, podala v zákonnej lehote odvolanie žalovaná dôvodiac, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) C.s.p.). Opätovne namietla svoju pasívnu vecnú legitímáciu v spore. Poukázala na to, že žalobcovia sa v konaní domáhajú vyplatenia nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 4 ods. 2 písm. a) a § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z., a to v súvislosti s dopravnou nehodou zo dňa 1.1.2014, ktorou došlo k zásahu do ich práva na súkromie a rodinný život. Uviedla, že nie je subjektom, ktorý by sa dopustil zásahu do osobnostných práv žalobcov, a teda nemôže byť v spore o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka nositeľkou hmotnoprávnej povinnosti. NeprisluCHA jej ani pasívna vecná legitímácia podľa § 15 ods. 1, v spojení s § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z., na ktoré poukázala strana žalobcov v ich žalobe zo dňa 19.3.2014. Podľa § 4 ods. 2 písm. a) predmetného zákona sa z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uhrádza iba „náhrada škody na zdraví a náklady pri usmrtení. Pri škodách spôsobených na zdraví sa, podľa Dôvodovej správy k Občianskemu zákonníku, uhrádza strata na zárobku, odškodňujú sa bolesti poškodeného a sťaženie jeho spoločenského uplatnenia a poskytuje sa úhrada nákladov spojených s liečením. Zákon č. 381/2001 Z.z. v § 4 ods. 2 taxatívne vypočítava nároky, ktoré podliehajú poisťnému krytiu. Medzi týmito taxatívne určenými nárokmi nie je uvedená nemajetková ujma pozostalých po účastníkovi dopravnej nehody, pričom táto ujma nie je zaradená ani medzi škodu na zdraví. V prípade § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z. ide o kogentnú právnu normu, preto ani na základe analógie nie je možné pojem „škoda na zdraví“ rozširovať na nemajetkovú ujmu. Uplatnenie nároku v zmysle § 13 Občianskeho zákonníka logicky a systematicky nespadá pod úpravu náhrady škody na zdraví a spadá pod právne prostriedky na ochranu práv na ochranu osobnosti. Úprava zakotvená v § 16 Občianskeho zákonníka jasne rozlišuje medzi náhradou škody na zdraví a náhradou nemajetkovej ujmy, keď v predmetnom paragrafe ustanovuje, že kto neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti spôsobí škodu, zodpovedá za ňu podľa ustanovení tohto zákona o zodpovednosti za škodu. Odvolateľka poukázala aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28. mája 2014, sp.zn. 7 Cdo 65/2013 (ktoré bolo publikované aj v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 1/2015), podľa ktorého „nemajetkovou ujmom v zmysle ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka je ujma v nemajetkovej sfére života fyzickej osoby, ktorá sa bezprostredne nepremieta do fyzickej integrity ani do majetkovej sféry fyzickej osoby a treba ju dôsledne odlišovať od majetkovej ujmy, vrátane ujmy na zdraví s majetkovými dôsledkami (pozri § 16 Občianskeho zákonníka) a inej nemajetkovej ujmy vzniknutej ako priamy dôsledok zásahu do telesnej integrity fyzickej osoby, za ktorú sa náhrada poskytuje podľa iných predpisov (pozri § 444 Občianskeho zákonníka). Zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka je dosiahnuť vyváženosť medzi ujmom na hodnotách ľudskej dôstojnosti a jej konkrétnym finančným vyjadrením. Cieľom je zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu a poskytnúť čo najúplnejšiu a najúčinnjšiu občianskoprávnu ochranu osobnosti fyzickej osoby. Na rozdiel od toho zmyslom náhrady ujmy vzniknutej ako priamy dôsledok zásahu do telesnej (fyzickej) integrity fyzickej osoby (§ 444 Občianskeho zákonníka) je poskytnúť relutárnu náhradu za ujmu spôsobenú poškodením zdravia, jeho liečenia alebo odstraňovania jeho následkov (bolestné), resp. za ujmu na zdraví, ktorá má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného, pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh (sťaženie spoločenského uplatnenia).“ Z hľadiska jazykového (gramatického), logického, systematického, ako ani historického výkladu vnútroštátneho práva tak nemožno zásah do súkromného a rodinného života stotožňovať so škodou na zdraví. Na základe platných výkladových metód vnútroštátneho práva Slovenskej republiky tak aktuálne nie je možné zásah do súkromného a rodinného života priradiť ku ktorémukoľvek nároku vymedzenému v § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z., v ktorom je taxatívne vymedzený rozsah poisťného krytia z povinného zmluvného poistenia škody spôsobenej prevádzkou motorových vozidiel, pričom rozšírenie tohto krytia aj o nároky neuvedené v predmetnom ustanovení by predstavovali postup v rozpore so zákonom, a teda postup contra legem. Žalovaná v tejto súvislosti poukazuje na to, že požiadavka jednotného eurokonformného výkladu vnútroštátneho práva v súlade so smernicou nesmie ísť tak ďaleko, aby smernica sama a nezávisle od vnútroštátneho vykonávacieho predpisu ukladala povinnosti fyzickým alebo právnickým osobám (Kofeod, C-321/05, rozhodnutie SD

EÚ z 5.7.2007, bod. 45; Pupino, C 105/03, rozhodnutie SD EÚ z 16.6.2005, bod 44; C-74 a 129/95, rozhodnutie SD EÚ 12.12.2006, bod 24; Accaro, C-168/95, SD EÚ z 26.9.1996, bod 42; Kolpighuis Nijmegen, 80/86, rozhodnutie SD EÚ z 8.10.1987, bod 13). Poukázala na to, že z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie vyplýva, že rozsah poistného krytia ustanoveného v § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z. nie je možné rozširovať s odvolaním sa na eurokonformný výklad tohto práva contra legem aj na nároky zo zásahu do súkromného a rodinného života, ktoré aktuálne nie sú kryté v zmysle vnútroštátnej platnej právnej úpravy povinným zmluvným poistením škody spôsobenej prevádzkou motorových vozidiel. Skutočnosť absencie zavedenia náhrady za zásah do súkromného a rodinného života pod poistné krytie v zmysle § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z. pritom vyplýva aj zo stanoviska Ministerstva financií Slovenskej republiky č. MF/014548/2016-813 zo dňa 31.5.2016, ktoré ako tvorca a gestor zákona č. 381/2001 Z.z. uviedlo, že v predmetnom zákonnom vymedzení poistného krytia nebolo zahrnuté krytie nárokov pozostalých obetí zo zásahov do ich práva na súkromie a rodinný život. Ak zo strany štátu neboli prijaté opatrenia na prebratie smernice so zahrnutím nárokov zo zásahu do súkromného a rodinného života fyzických osôb pod poistné krytie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, nie je možné od poisťovateľov ako jednotlivcov v rámci horizontálneho účinku smernice contra legem požadovať úhradu týchto nárokov zo zákonného povinného poistenia (m.m. vec Faccini Dori, C-91/92, rozsudok SD EÚ zo 14.7.1994, bod 25 a 27). Podľa žalovanej okresný súd ako súd prvej inštancie v rozpore s platnými ustanoveniami § 4 ods. 2 v spojení s § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. založil jej pasívnu vecnú legitimitáciu v spore 18 C 56/2014 a tým aj nesprávne právne vec posúdil v danej otázke.

6.2. Žalovaná v odvolaní namietala aj duplicitné uplatnenie nárokov žalobcov v konaniach sp.zn. 18 C 56/2014 a sp.zn. 18 Csp 41/2017. Z obsahu žaloby žalobcov zo dňa 19.3.2014 o ochranu osobnosti, na základe ktorej bolo zahájené súdne konanie sp.zn. 18 C 56/2014, vyplýva, že žalobcovia odôvodnili opodstatnenosť svojich nárokov tým, že v dôsledku následkov dopravnej nehody zo dňa 1.1.2014 sa výrazným spôsobom zhoršil ich psychický stav, ráno sa im nechce vstávať, z ich života sa vytratilo nadšenie s tým, že sú vystavovaní neustálym pocitom úzkosti (str. 3 žaloby). Z obsahu žaloby žalobcov zo dňa 10.5.2017 o náhradu škody na zdraví, na základe ktorej bolo zahájené súdne konanie sp.zn. 18 Csp 41/2017, vyplýva, že žalobcovia odôvodňujú opodstatnenosť nimi uplatnených nárokov prítomnosťou posttraumatickej stresovej poruchy, ktorá predstavuje psychické následky predmetnej dopravnej nehody, znižujúce kvalitu života žalobcov. Poukázala na to, že žalobcovia v oboch vyššie uvedených konaniach opierajú nimi uplatňované nároky o psychickú ujmu, ktorá nastala v dôsledku predmetnej dopravnej nehody, o pocity úzkosti, apatie, depresívnymi stavmi, prítomnosťou posttraumatickej stresovej poruchy, teda následkami, ktoré boli v konaní sp.zn. 18 Csp 41/2017 posudzované zo strany znaleckej organizácie forensic.sk v znaleckých posudkoch č. 278/2017 a č. 279/2019 a ktoré boli na základe tohto odborného znaleckého dokazovania zo strany žalovanej aj následne odškodnené, a to v prípade žalobcu v 1. rade vo výške 13.775,- €, v prípade žalobkyne v 2. rade vo výške 18.367,- €. Podľa žalovanej následky predmetnej dopravnej nehody tak, ako sú uplatňované zo strany žalobcov v tomto konaní, sú kryté v rámci ustanovenia § 444 Občianskeho zákonníka, konkrétne v rámci položky č. 255 - Depresívna fáza, ktorá bola zo strany žalovanej v prípade oboch žalobcov aj následne odškodnená. Poukázala zároveň na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 1.4.2015, sp.zn. I. ÚS 426/2014 (publikovaného v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 15/2015), v rámci ktorého ústavný súd v prípade otázky kumulácie argumentačnej roviny nárokov uplatňovaných z SSU a nárokov uplatňovaných podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka uviedol, že „právo na náhradu škody z titulu úhrady sťaženia spoločenského uplatnenia podľa ustanovenia § 444 Občianskeho zákonníka a právo na náhradu nemajetkovej ujmy podľa ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, sú samostatné nároky fyzickej osoby, a preto ich nemožno duplicitne uplatňovať na základe rovnakých skutkových tvrdení, hoci aj v dvoch samostatných konaniach pred príslušným súdom“ Poukázala aj na konštatovanie Ústavného súdu Slovenskej republiky v uvedenom náleze, podľa ktorého „zákonné ustanovenia § 2 ods. 2, § 4 ods. 1 a § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. sú aj z pohľadu ústavného súdu ústavne konformne interpretovateľné tak, ako to učinili okresný súd a krajský súd v právnej veci sťažovateľky“, pričom ústavný súd zároveň k predmetnému dodáva, že „z pohľadu citovanej platnej právnej úpravy je však zrejmé, že tieto ujmy sú kryté inštitútom sťaženia spoločenského uplatnenia a odškodňované jednorazovo na základe bodového ohodnotenia v závislosti od rozsahu obmedzení pri uplatnení v živote a spoločnosti. Citované ustanovenia zákona č. 437/2004 Z.z. teda upravujú náhradu za dôsledky poškodenia zdravia v pracovnom, kultúrnom, súkromnom, manželskom ale napríklad aj v politickom či športovom živote. Pokrývajú teda náhradu všestranných obmedzení poškodeného v rôznych sférach jeho života, pri plnení jeho rôznych spoločenských úloh, ktoré sa prejavili ako dôsledok

poškodenia zdravia“. Žalovaná zároveň v odvolaní poukázala na tú skutočnosť, že na jednej strane konajúce súdy vo všeobecnosti podriadili otázku zásahu do rodinného a súkromného života pod pojem „škody na zdraví“, keď nároky uplatnené zo zásahu do uvedených osobnostných práv podriadili pod ustanovenie § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z., no na strane druhej odmietajú totožnosť predmetných osobnostných nárokov so škodou na zdraví v psychickej časti s odôvodnením, že sa v danom prípade jedná o dva odlišné nároky. Takéto závery považovala žalovaná za nelogické a zmätočné. Odvolaciemu súdu navrhla, aby rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým ju zaviazal zaplatiť žalobcom v 1. a 2. rade sumu po 20 000,- € titulom náhrady nemajetkovej ujmy a vo výroku, ktorým ju zaviazal zaplatiť žalobcom v 1. a 2. rade náhradu trov konania vo výške 20 % zmenil a žalobu žalobcov v celom rozsahu zamietol a žalovanej priznal náhradu trov konania, alternatívne, aby rozsudok v odvolaní napadnutej časti zrušil a v tomto rozsahu vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7.1. K odvolaniu žalobcov sa vyjadrila žalovaná. Poukázala na obsah svojho odvolania a zotrvala na námietke nedostatku svojej pasívnej vecnej legitímácie v konaní ako aj duplicitného uplatnenia nárokov žalobcov. Odhliadnuc od uvedených námietok sa nestotožnila s argumentáciou žalobcov uvedenou v ich odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie v otázke stanovenia výšky nemajetkovej ujmy. Uviedla, že otázkou aplikácie Metodiky Najvyššieho súdu Českej republiky k § 2958 Občianskeho zákonníka sa plne zaoberal Najvyšší súd Českej republiky v rozsudku sp. zn. 4 Tdo/1402/2015, v ktorom v súvislosti s uplatňovaním si nárokov na náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv uviedol, že „metodikou aplikovaný mechanizmus dopadá výhradne na prípady stanovenia výšky náhrad bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia podľa § 2958 OZ, a v žiadnom prípade na odškodnenie pri usmrtení osoby blízkej“ s tým, že najvyšší súd zároveň v rámci predmetného rozhodnutia uviedol, že v prípade náhrady nemajetkovej ujmy sa mu javí „ako ospravedliteľné, aby sa stanovenie výšky náhrady odvíjalo v základnom rozpätí medzi 240 tis. Kč až 500 tis. Kč, a to pre skupinu citovo najbližšie spojených osôb, akými sú rodičia, deti a manželia.“ Najvyšší súd Českej republiky pri stanovovaní optimálnej výšky finančného zadosťučinenia v citovanom rozhodnutí príkladmo poukázal aj na komparáciu rozsahu výšky odškodnenia nemajetkovej ujmy v obdobných prípadoch v iných krajinách, v ktorých sa rozsah odškodnenia pohybuje podľa prieskumu Najvyššieho súdu Českej republiky v rozmedzí medzi 200 tis. Kč až 500 tis. Kč, v prípadoch štátov ako Belgicko, Rakúsko, Slovinsko a Švajčiarsko najvyšší súd uviedol sumu 20 000,- €, v prípadoch štátov ako sú Fínsko, Švédsko, či Maďarsko, najvyšší súd uviedol ešte nižšiu sumu 100 tis. - 200 tis. Kč. Podľa žalovanej z uvedeného vyplýva, že okresný súd pri stanovovaní výšky nemajetkovej ujmy nevychádzal z nesprávnych záverov, ale naopak náležite zhodnotil v konaní prezentovaný skutkový stav, pričom ním stanovená výška nemajetkovej ujmy nevybočuje ani z vyššie prezentovaných záverov Najvyššieho súdu Českej republiky, ktorý sa podrobne zaoberal otázkou stanovenia primeranej výšky odškodnenia za zásah do osobnostných práv pozostalých po úmrtí im blízkej osoby. Podľa žalovanej otázka samotnej výšky odškodnenia by sa mala posudzovať za každých okolností tými istými pravidlami, ako by to bolo v prípade, keby škodca nebol krytý samotným poistením. Nie je možné spravodlivo akceptovať navyšovanie sumy kompenzácie za zásah do osobnostných práv poškodených len na tom základe, že predmetné nároky by mohli byť kryté samotným poistným vzťahom so zodpovednostným subjektom. S uvedenými závermi sa stotožnil aj Najvyšší súd Českej republiky vo vyššie uvádzanom rozhodnutí, ktorý konštatoval, že „nie je totiž prijateľné pripustiť názor, že v prípade existencie poistného krytia udalosti, ktorá zakladá nárok k uplatneniu náhrady nemajetkovej ujmy, nie je potrebné sa zaoberať hlbšími úvahami o výške tejto náhrady a spôsobu jeho určenia. I v týchto situáciách je potrebné sa riadiť tými istými pravidlami, ako je to v ostatných prípadoch, kedy nároky poškodených žiadna poisťovňa hradíť nebude, ale bude tak povinný urobiť páchatel' (škodca) sám“. Žalovaná zároveň poukázala príkladmo aj na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp.zn. 23 Co 95/2016, nadväzujúce na jeho rozhodnutie sp.zn.11 Co 116/2013, v ktorom krajský súd priznal žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 18.000,- €; rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp.zn. 10 Co 566/2015, v ktorom bola žalobcom priznaná náhrada nemajetkovej ujmy za zásah do ich súkromného a rodinného života po 8.000,- €. Žalovaná poukázala aj na iné rozhodnutia všeobecných súdov verejne publikovaných na oficiálnej stránke Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky <https://obcan.justice.sk/infosud/-/infosud/zoznam/rozhodnutie>, ktoré sa venovali otázke náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v súvislosti so zásahom do práva na súkromie a na rodinný život. Napríklad na rozsudok Okresného súdu Topoľčany sp.zn. 4 C 14/2009 zo dňa 13.11.2012, v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Nitra sp.zn. 25 Co 18/2013 zo dňa 25.9.2013, v ktorom všeobecný súd priznal matke zosnulého pacienta nemocnice nárok na náhradu

nemajetkovej ujmy vo výške 20.000,- €; na rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp.zn. 7 C 42/2012 zo dňa 18.9.2014, potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp.zn. 10 Co 550/2015 zo dňa 28.4.2016, v ktorom súd priznal žalobcom náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do ich súkromného a rodinného života vo výške po 20.000,- €; rozsudok Okresného súdu Martin sp.zn. 6 C 94/2006 zo dňa 21.3.2013, v spojení s rozsudkom 8 C 203/2004 a rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp.zn. 9 Co 256/2013 zo dňa 12.9.2013, v ktorých súd priznal žalobcom náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do ich práva na súkromie a rodinný život vo výške 17.000,- € (v prípade pozostalého manžela), 13.000,- € a 10.000,- € (v prípade pozostalých maloletých detí); rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp.zn. 7 C 162/2011 zo dňa 12.6.2012, v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline sp.zn. 7 Co 287/2012 zo dňa 26.9.2012, ktorým súd priznal žalobcom náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do ich práva na súkromie a rodinný život po 10.000,- €.

7.2. K odvolaniu žalobcov proti výroku o trovách konania žalovaná poukázala na ustanovenie § 255 ods. 1, 2 C.s.p., z ktorého nevyplýva, že by pri posudzovaní výpočtu náhrady trov konania súd mal, resp. musel prihliadať na otázku voľného posúdenia nárokov súdom, o to viac v prípade, ak sú samotné nároky bez dostatočných dôvodov uvádzané v takom rozsahu, ktoré nemajú svoje opodstatnenie v samotnom skutkovom stave veci. V súvislosti s aplikáciou § 255 C.s.p. pri rozhodovaní o náhrade trov konania zároveň poukázala na čl. 3 ods. 2 prvú vetu C.s.p., podľa ktorej výklad tohto zákona nesmie protirečiť tomu, čo je v jeho slovách a vetách jasné a nepochybné. Rozšírenie právnej úpravy posudzovania nárokov na náhradu trov obsiahnutej v § 255 C.s.p. nad rámec tejto úpravy súdom je tak, podľa názoru žalovanej, v rozpore s uvedeným čl. 3 ods. 2 C.s.p., ako aj právom na spravodlivý proces. Podľa žalovanej zo strany žalobcov, po celý čas zastúpených právnym zástupcom, boli v priebehu súdneho konania uplatňované nároky na poskytnutie finančného zadostučinenia, ktoré niekoľkonásobne prekračovali hodnoty tak stanovené v rámci metodiky pre odškodňovanie obetí trestných činov, ako aj hodnoty, ktoré boli stanovované všeobecnými súdmi v obdobných prípadoch. Vzhľadom na uvedené skutočnosti by nemal byť priznaný nárok na náhradu trov konania žalobcom, resp. by tento nárok mal byť priznaný žalovanej, a to aj s prihliadnutím na pomer úspechu v danej veci.

8.1. K odvolaniu žalovanej sa vyjadrili žalobcovia. K námietke pasívnej vecnej legitímácie žalovanou poukázali na to, že žalovaná neuvádza v odvolaní žiadne nové skutočnosti, ktoré by mohli byť významné pre rozhodnutie odvolacieho súdu. Podľa žalobcov rozhodovacia prax všeobecných súdov v otázke pasívnej vecnej legitímácie poisťovní je už aktuálne „ustálená“, čo potvrdzuje nielen rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31.7.2017, sp. zn. 6MCdo/1/2016, R 61/2018, ale aj viaceré rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky, a to predovšetkým uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 11.10.2016, sp. zn. III. ÚS 666/2016, publikované v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 50/2016 (tiež uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.8.2016, sp. zn. I. ÚS 474/2016; zo dňa 16.12.2015, sp. zn. III. ÚS 646/2015m a zo dňa 29.4.2015, sp. zn. I. ÚS 206/2015). Súd prvej inštancie podľa nich postupoval pri rozhodovaní v súlade s právom Európskej únie, keď pri interpretácii zažitej systematiky vnútroštátneho práva rešpektoval eurokonformný výklad dotknutých právnych predpisov a priznal žalobcom náhradu nemajetkovej ujmy voči žalovanému. Stotožnili sa s tvrdením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v rozhodnutí R 61/2018, že právne závery prezentované v uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 666/2016, dali „obraznú vnútroštátnu bodku“ v diskusii na témy krytia nárokov pozostalých po obetiach dopravných nehôd na náhradu nemajetkovej ujmy povinným zmluvným poistením a tzv. pasívnej legitímácie povinných zmluvných poisťovní v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy pred všeobecnými súdmi. Poukázali na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie zo dňa 19.4.2016, sp. zn. C-441/14 (ďalej len „rozsudok C-441/14“), bod 33, kde sa konštatuje: „V tomto kontexte treba spresniť, že požiadavka konformného výkladu zahŕňa povinnosť vnútroštátnych súdov zmeniť prípadne ustálenú judikatúru, pokiaľ táto vychádza z výkladu vnútroštátneho práva, ktorý je nezlučiteľný s cieľmi smernice.“ Pokiaľ začali slovenské súdy vykladať sporné ustanovenie § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. eurokonformne, tento výklad právnej normy je plne v súlade s unijným právom, keďže dovtedy bolo jej znenie interpretované nesprávne (pozri tiež bod 34 rozsudku C-441/14; rozsudok Súdneho dvora EÚ zo dňa 8.11.2016, sp. zn. C-554/14, bod 69). Tvrdenia žalobcov podporujú aj právne závery prezentované v náleze Ústavného súdu Českej republiky, sp. zn. II. ÚS 3168/2009, bod 18, podľa ktorého „Judikatura nemôže byť bez vývoje a neni vylúčená, aby (a to i pri nezmenenej právnej úprave) bola nejen doplňovaná o nové interpretačné závery, ale i menená, napr. v návaznosti na vývoj sociálnej reality, techniky a pod., s nimiž jsou spjaty změny v hodnotových akcentech společnosti.“ V rozhodnutí Pfeiffer zo dňa 5.10.2004, sp. zn. C-397/01, Súdny dvor Európskej únie udelil vnútroštátnym súdom „pokyn“, aby pri výklade vnútroštátneho práva

vychádzali z právnej domnienky, že členský štát mal v úmysle v plnom rozsahu splniť povinnosti, ktoré pre neho vyplývajú z príslušnej smernice (totožné: BOBEK, M., BŘÍZA, P., KOMÁREK, J.: Vnitrostátní aplikace práva Evropské unie. 1. vydanie. Praha; C. H. Beck, 2011, s. 164), čo nakoniec korešponduje aj s § 27a zákona č. 381/2001 Z.z., podľa ktorého „Týmto zákonom (pozn. žalobcov: bez výhrady) sa preberajú právne záväzné akty Európskej únie uvedené v prílohe.“ Žalobcovia sa domnievajú, že z obsahu dôvodovej správy k zákonu č. 381/2001 Z.z., ako aj citovaného ustanovenia, explicitne vyplýva právno-politická vôľa slovenského zákonodarcu bez výhrad transponovať európske smernice do vnútroštátneho právneho poriadku.

8.2. K otázke duplicitného uplatnenia nárokov poukázali žalobcovia na § 2 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 437/2004 Z.z.“), podľa ktorého „Sťaženie spoločenského uplatnenia je stav v súvislosti s poškodením na zdraví, ktoré má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného, na uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo na plnenie jeho spoločenských úloh.“ Podľa žalobcov inštitút ochrany osobnosti a náhrady škody sú samostatné a nezávislé nároky, pričom každý z nich kompenzuje odlišné zložky v rámci integrity jednotlivca. Kým náhrada škody má pokrývať „zdravotnú sféru“ poškodeného, ochrana osobnosti kryje dôstojnosť, súkromie, rodinný a emocionálny život poškodeného. Na podporu svojej argumentácie poukázali na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28.5.2014, sp. zn. 7 Cdo/65/2013, R 1/2015, podľa ktorého „Ten istý skutkový dej môže v niektorom prípade zakladať zároveň tak nárok na náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, ako aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej fyzickej osobe na jej osobnostných právach; tieto nároky treba dôsledne rozlišovať a pri ich posudzovaní mať na zreteli nielen odlišnosť vzťahov, z ktorých sú vyvodzované, ale tiež právnej úpravy, ktorá sa na ne vzťahuje. Zo žiadneho ustanovenia zákona č. 437/2004 Z.z. (...) nemožno vyvodiť, že by sa v rámci odškodňovania bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia mal zohľadniť aj zásah do dôstojnosti, súkromia alebo rodinného života poškodeného.“ Podľa žalobcov ak žalovaný argumentuje tým, že uplatňované nároky žalobcov v konaní o ochranu osobnosti boli kompenzované v rámci § 444 Občianskeho zákonníka, potom je legitímna otázka, či poskytnutá peňažná kompenzácia vo výške 13.775,- € (pre žalobcu v 1. rade) a 18.367,- € (pre žalobkyňu v 2. rade) je primeraná spôsobenému zásahu, a to aj s ohľadom na rozhodovacia prax všeobecných súdov, na ktorú poukázali vo svojom odvolaní. Podľa žalobcov toto peňažné plnenie žalovanej, uhradené v súvislosti s iným súdnym konaním, nepokrýva zničenie morálneho, citového, sociálneho puťa žalobcov s ich nebohú dcérou v dôsledku protiprávneho konania vodiča motorového vozidla zn. Škoda Octavia, EČV: X. - XXXBF, H. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. XXX/X, Q.. Sú ochudobnení o ďalší spoločný život s dcérou, nebudú jej už môcť prejavovať lásku, oporu, porozumenie a už nikdy nebudú plniť vo vzťahu k dcére U. úlohu - rolu otca a matky. Závažnosť zásahu zvyrazňuje taktiež skutočnosť, že v čase dopravnej nehody mala ich dcéra iba 5 rokov. Účelom peňažnej satisfakcie pri ochrane osobnosti je kompenzácia zmareného ďalšieho citového života poškodeného s nebohým príbuzným. Pokiaľ si žalobcovia uplatnili v súdnom konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I., sp.zn. 18 Csp 41/2017, taktiež zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia v zmysle § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z., tento nárok len kompenzuje osobitosť zdravotných problémov v ich doterajšom živote.

9.1. K vyjadreniu žalovanej sa vyjadrili žalobcovia a to k otázke výšky náhrady škody. Poukazujúc na argumentáciu žalovanej, týkajúcu sa rozhodovacej praxe súdov v otázke priznania náhrady nemajetkovej ujmy vo výške v rozmedzí od 8.000,- € až 20.000,- €, uviedli, že snahu obmedziť výšku peňažnej satisfakcie osvedčuje aj iniciatíva Národnej banky Slovenska a Slovenskej asociácie poisťovní, ktoré predložili Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky na zaradenie do legislatívneho procesu návrh novely zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov a zákona č. 381/2001 Z.z. Cieľom novely je na jednej strane precizovať znenie právnej úpravy v zmysle jej existujúceho výkladu podaného Súdnym dvorom Európskej únie a súdmi Slovenskej republiky, na druhej strane legislatívne „zastropovať“ odškodňovanie nárokov pozostalých na náhradu nemajetkovej ujmy v dôsledku zásahu do ich práva na súkromie (smrťou zosnulého v dôsledku neoprávneného zásahu). Sumy finančnej kompenzácie uvádzané žalovaným alebo taktiež návrhom novely považujú žalobcovia za neprimerane nízke. Dôvodili, že podľa znenia návrhu novely by v prípade úmrtia fyzickej osoby v roku 2019 zodpovedala výška náhrady nemajetkovej ujmy len sume 10.400,- € (20-násobok sumy minimálnej mzdy) pre pozostaleho manžela, pozostalé maloleté dieťa alebo pre rodiča zosnulého maloletého dieťaťa a sume 2.600,- € (5-násobok sumy minimálnej mzdy) inej blízkej osobe alebo fyzickej osoby. Vodítkom pre odvolací súd pri posudzovaní primeranosti výšky odškodnenia (nielen u žalobcov môže byť aj číselné porovnanie s prípadmi sekundárnych obetí, pri ktorých úhradu realizuje

štátny orgán určený zákonom: a) smrť v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania - manžel/ka 46.485,40 €, b) smrť v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania - nezaopatrené dieťa 23.242,70 €, c) smrť v dôsledku násilného trestného činu 50-násobok minimálnej mzdy - 26.000,- €. Tieto sumy vyjadrujú len základný rámec, prostredníctvom ktorého plní Slovenská republika svoj pozitívny (sociálny) záväzok voči občanovi. Žalobcovia nepovažujú za správne, aby sa v súkromnoprávnom vzťahu nepribližovala náhrada nemajetkovej ujmy ani ku hranici súm, ktoré uhrádza štát pozostalým osobám. Ďalším dôvodom, prečo je náhrada nemajetkovej ujmy priznaná žalobcom vo výške 20.000,- € nepostačujúca, je skutočnosť, že komerčné poisťovne musia byť podľa § 7 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. pripravené kryť nároky z jednej poistnej udalosti do sumy 5.240.000,- €. Nemajetková ujma spolu vo výške 40.000,- € predstavuje len 0,76 % z celkového limitu poistného plnenia, tzn. nejedná sa o výšku nároku, ktorým by mohla byť ohrozená finančná situácia s ohľadom na to, že žalovaný musí byť pripravený kryť nároky pri každej jednej škodovej udalosti v miliónových sumách. Ani zvýšenie počtu sporov po rozsudku Haasová a možné finančné dopady na komerčné poisťovne nemôžu byť dôvodom na zmenu právnej úpravy, resp. zníženie nemajetkovej ujmy. Priznávanie náhrady nemajetkovej ujmy pri strate blízkej osoby, so zohľadnením aktuálnej právnej úpravy v analogických prípadoch v rozmedzí od 20.000,- € až do 50.000,- € (pre jednu osobu) nie je možné považovať za excesívny a ojedinelý stav. Poukázali aj na právnu vetu rozhodnutia dovolacieho súdu Českej republiky, ktorá okrem iných právnych záverov uvádza: „[z]a základní částku náhrady, modifikovatelnou s užitím zákonných a judikaturou dovozených hledisek, lze považovat v případě nejbližších osob (manžel, rodiče, děti) dvacetinásobek průměrné hrubé měsíční nominální mzdy na přepočtené počty zaměstnancu v národním hospodářství za rok předcházející smrti poškozeného.“ Žalobcovia k uvedenému rozsudku uviedli, že 20 násobok priemernej hrubej mesačnej nominálnej mzdy (20.260,- €) má byť dolnou hranicou, od ktorej má súdna prax odvíjať výšku náhrady a nie byť limitom, kde by sa mala jej úvaha o výške satisfakcie skončiť. Taktiež Najvyšší súd Českej republiky skonštatoval, že sa jedná o základnú čiastku. Súdy by preto nemali rezignovať, ale na základe vykonaného dokazovania hľadať dôvody pre navýšenie nemajetkovej ujmy. Žalobcovia ďalej dôvodili, že pokiaľ je rodina základnou bunkou spoločnosti (čl. 2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v znení neskorších predpisov), ochrana zničených emocionálnych väzieb musí byť povýšená nad ochranu ostatných nárokov. Judikatúra by prioritne mala nastaviť definičné pravidlá pre odškodňovanie nemajetkových ujem komplexne, aby bola predovšetkým zdravým rozumom uchopiteľná hierarchia hodnôt a primeranosť medzi jej všetkými variantmi, a to od odškodňovania najtragickejších nemajetkových ujem po satisfakcie priznávané verejne činným osobám. Nepovažujú za správne, aby legislatívna aktivita smerovala iba k úprave špecifických vzťahov, ktoré navyše súvisia so súkromným životom. Najvyšší súd Českej republiky sa v predmetnom rozsudku vyjadril aj k prípadom zásahu do práva na česť, dôstojnosť, prípadne súkromia verejne známych osôb a uvádza: „(...) ze strany informačních médií a v případech jiných zásahů do osobnostních práv nelze mechanicky vykládat tak, že by náhrada za usmrcení osoby blízké měla být vždy vyšší než náhrada za zásah do jiných osobnostních práv.“ S ohľadom na tento právny záver by sa nemali kreovať obmedzenia, ale stanoviť také kritéria, aby rozhodovacia prax vedela pružne reagovať na akúkoľvek kauzu súkromnoprávných subjektov a podľa závažnosti zásahu stanoviť náhradu nemajetkovej ujmy spôsobeným následkom. Suma odškodnenia pri úmrtí blízkej osoby má odzrkadľovať aj akú hodnotu prisudzuje spoločnosť znehodnoteniu citových vzťahov. Pokiaľ však budú vydávané excesívne rozhodnutia pri zásahoch do cti, povesti a dobrého mena, avšak pri náhrade nemajetkovej ujmy pri strate blízkej osoby sa príjme zákonný limit alebo úzus priznať peňažnú kompenzáciu blížiacu sa sume 10.000,- €, budú poškodení vnímať rozhodnutie ako krivdu, čo nakoniec zníži dôveru verejnosti v súdny systém.

9.2. Žalobcovia požiadali odvolací súd, aby sa v rozhodnutí (aj pre ostatné prípady) vyjadril 1) aké kritériá zvolil pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy, 2) ak by eventuálne znížil náhradu, uviedol žalobcom, prečo sa rozhodol pre revíziu, 3) akým spôsobom zohľadnil pri svojom rozhodovaní náhradu nemajetkovej ujmy sekundárnych obetí v iných súdnych konaniach alebo vyplývajúcu z noriem verejného práva, 4) čím je výška peňažnej satisfakcie pri ujmach do cti, povesti, dôstojnosti a súkromia verejne činných osôb iná oproti náhrade za usmrcenie blízkej osoby.

9.3. Uvedené vyjadrenie odvolací súd už žalovanej strane nedoručoval z dôvodu hospodárnosti, keďže skutočnosti v ňom uvedené nemali žiadny vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu.

10. Odvolací súd preskúmal vec, súc pritom viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania [§ 470 ods. 1, 2, § 379, § 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku (zákon č. 160/2015 Z.z. účinný od 1.7.2016), ďalej len C.s.p.], túto prejednal bez nariadenia pojednávania, keďže neboli splnené zákonné podmienky pre jeho nariadenie (nebolo potrebné doplniť, resp. zopakovať dokazovanie, nevyžaduje to

dôležitý verejný záujem; § 385 ods. 1 C.s.p.). Rozsudok verejne vyhlásil dňa 24. februára 2021; o termíne verejného vyhlásenia rozsudku boli strany sporu upovedomené zákonným spôsobom (§ 378 ods. 1, § 219 ods. 1, ods. 3, § 385 ods. 1 C.s.p.). Rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch, ktorým uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcom v 1. a 2. rade náhradu nemajetkovej ujmy a ktorým žalobu vo zvyšnej časti zamietol, potvrdil ako vecne a právne správny (§ 387 ods. 1, ods. 2, ods. 3 C.s.p.) a keďže sa stotožňuje s dôvodmi rozsudku ako správnymi, rozsudok odvolacieho súdu už ďalšie dôvody neobsahuje. Na zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd ale považuje za potrebné uviesť ešte nasledovné.

11.1. Spornou v prejednávanej príhode bola opäť otázka pasívnej vecnej legitímácie žalovanej. Odvolací súd poukazuje na to, že súd prvej inštancie o tejto otázke rozhodol, riadiac sa záväzným právnym názorom odvolacieho súdu. Ako správne uviedli aj žalobcovia, predmetná otázka bola v konaní pred súdmi Slovenskej republiky už vyriešená. Pri posúdení tejto otázky nemožno opomenúť rozsudok Súdneho dvora Európskej Únie C-22/12 vo veci Haasová zo dňa 24. októbra 2013, v ktorom Súdny dvor vyslovil záver, že príslušné ustanovenia smerníc (Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972, Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11. mája 2005 a Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990) o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za ujmu (hmotnú i nehmotnú) upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Na závery uvedené v tomto rozsudku Súdneho dvora nadviazalo aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31. júla 2017, sp.zn. 6 MCdo 1/2016, ktoré bolo uverejnené v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 61, ročník 2018. Najvyšší súd v ňom vysvetlil, že „pri výklade pojmu škoda pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. treba vychádzať z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve, pretože citovaný zákon bol výsledkom transpozície smerníc Európskej únie, ktoré boli nahradené toho času platnou smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo dňa 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Táto smernica síce nedefinuje pojem škoda, ale z jej textu je zrejmé, že pod týmto pojmom rozumie osobnú ujmu a škodu na majetku, resp. používa slovné spojenie utrpenie „ujmy alebo škody“, či používa pojmy „akákoľvek ujma alebo škoda“ alebo „akákoľvek škoda“, z čoho je zrejmé, že komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú a aj nemajetkovú ujmu. Najvyšší súd v tomto rozsudku vychádza z eurokonformného výkladu pojmu škoda na zdraví, upraveného v ustanovení § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z., ktorý je súladný s názorom Ústavného súdu Slovenskej republiky, prezentovaným v jeho uznesení sp. zn. I. ÚS 474/2016 zo 17. augusta 2016, kde ústavný súd uviedol, že „hoci Súdny dvor Európskej únie viackrát zdôraznil, že nie je oprávnený vykladať ustanovenia vnútroštátneho práva, je zjavné, že ako vnútroštátne právo Českej republiky, tak aj vnútroštátne právo Slovenskej republiky prostredníctvom konkrétnych ustanovení Občianskeho zákonníka umožňuje blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravných nehodách priznať náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá má byť krytá z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. V Slovenskej republike povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel upravuje zákon č. 381/2001 Z. z., podľa ktorého má aj sťažovateľka (poisťovňa) ako poisťiteľ oprávnenie vykonávať poistenie zodpovednosti na území Slovenskej republiky.“ V nadväznosti na uvedené dospel, s prihliadnutím na samotný účel povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel zohľadňujúc skutočnosť, že neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby bol vyvolaný prevádzkou motorového vozidla, v súvislosti s ktorou vzniká zodpovednosť za spôsobené škody, k záveru, že aj nemajetková ujma za zásah do osobnostných práv pozostalých je predmetom povinného zmluvného poistenia v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z., a že v spore o náhradu takejto ujmy je daná pasívna legitímácia poisťovne vykonávajúcej povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou motorových vozidiel. Na označené rozhodnutia Súdneho dvora, Ústavného súdu Slovenskej republiky ako aj najvyššieho súdu nadviazali ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, a to sp. zn. 6 Cdo 143/2017, sp. zn. 6 Cdo 219/2017, sp. zn. 6 Cdo 206/2017, sp. zn. 8 Cdo 6/2018, sp. zn. 7 Cdo 141/2018, sp. zn. 4 Cdo 108/2019. V otázke vecnej pasívnej legitímácie poisťovne v spore o náhradu nemajetkovej ujmy uplatnenej pozostalými obeť dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla treba preto

za ustálenú rozhodovaciu prax považovať vyššie uvedený právny názor prijatý neskoršou judikatúrou najvyššieho súdu a tiež ústavného súdu.

11.2. K otázke výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy odvolací súd uvádza nasledovné. Odvolací súd sa stotožnil so správnym právnym posúdením súdu prvej inštancie, uvedeným v odôvodnení napadnutého rozsudku o priznaní nemajetkovej ujmy žalobcom v 1., 2. rade, každému po 20.000,- €, ako aj s kritériami, ktoré zvolil pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (materiálnej satisfakcie) je vždy, v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu, existencia závažnej ujmy a okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo. Za závažnú ujmu je treba považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky, považuje za ujmu značnú. Prítom však nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase (v tej istej situácii, prípadne spoločenskom postavení a podobne) vnímala aj každá iná fyzická osoba. Žalobcovia v konaní preukázali existenciu citových väzieb medzi nimi a ich dcérou U. čo bolo preukázané jednak ich svedeckými výpoveďami ako aj svedeckou výpoveďou Mgr. Q. X.. Vzhľadom na závažnosť zásahu s prihliadnutím na okolnosti prípadu, došlo v danom prípade k porušeniu práva na súkromie a rodinný život v značnej miere i s nárokom na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Ako v odôvodnení rozhodnutia konštatoval aj súd prvej inštancie, v konaní neboli preukázané žiadne skutočnosti, ktoré by spochybňovali hlbokú lásku a vrelý vzťah rodičov k dieťaťu, bolo preukázané, že náhla a neočakávaná strata dieťaťa bola pre nich šokom, ktorého traumatické pôsobenie pretrváva naďalej. Odvolací súd nemal najmenších pochyb o tom, ako aj vyplýva z vykonaného dokazovania, že v dôsledku takejto straty blízkeho človeka došlo k trvalému narušeniu citových a sociálnych väzieb medzi žalobcami a ich zomrelou dcérou. Psychický stres žalobcov je znásobený tým, že prežívajú traumatické zážitky a pripomínajú si, aká bola ich dcéra a čo s ňou už nikdy nezažijú. Odvolací súd sa stotožňuje aj s hodnotením ďalších kritérií, o ktoré súd prvej inštancie oprel svoje závery a podľa ktorých maloletá U. zomrela vo veku piatich rokov, v čase detstva, kedy život mala pred sebou, kedy dĺžka spolunažívania s rodičmi bola dostatočne veľká na to, aby sa medzi nimi vytvorilo silné citové puto. Rodičia s ňou plánovali budúcnosť, o ktorú v dôsledku dotknutej udalosti prišli. Pokiaľ ide o spoluzavinenie zo strany dieťaťa, správne konštatoval súd prvej inštancie, že k dopravnej nehode došlo výlučne zavinením vodiča motorového vozidla, H. F., ktorý v dôsledku dopravnej nehody zomrel. V otázke morálneho zadosťučinenia v podobe potrestania páchatel'a (ide o trestný čin ublíženia na zdraví s následkom smrti) rovnako správne konštatoval súd prvej inštancie, že toto neprichádzalo do úvahy, keďže páchatel' trestného činu pri dopravnej nehode na mieste podľahol zraneniam spôsobeným dopravnou nehodou. Pokiaľ ide o zachovanie princípu proporcionality, odvolací súd sa stotožnil s postupom súdu prvej inštancie, ktorý pri stanovovaní výšky nemajetkovej ujmy vychádzal z výsledkov rozhodovacej činnosti súdov Slovenskej republiky ako aj z právnej úpravy výšky nemajetkovej ujmy európskych štátov, keď pre rozhodovaciu činnosť slovenských súdov za použiteľnú považoval metodiku výpočtu náhrady nemajetkovej ujmy platnú na území Českej republiky a to z hľadiska porovnateľnej ekonomickej situácie a obdobného systému poistenia a sociálnych zákonov. Správny bol, podľa názoru odvolacieho súdu, postup súdu prvej inštancie, keď vzal do úvahy aj spôsob odškodňovania v prípadoch obetí trestných činov, kde sa jedná o zásah do práva na ľudskú dôstojnosť, v ktorých prípadoch sa výška odškodnenia stanovuje spôsobom taxatívne určeným v zákone č. 274/2017 Z. z. o odškodňovaní obetí trestných činov, predtým zákon č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi, kde v prípade úmrtia má obeť násilného trestného činu nárok na vyplatenie odškodnenia v sume päťdesiatnásobku minimálnej mzdy. Rovnako ako súd prvej inštancie aj odvolací súd považoval výšku náhrady nemajetkovej ujmy, priznanú v prejednávacom prípade žalobcom, za primeranú a spravodlivú. Zároveň je potrebné konštatovať, že žiadna suma priznaná súdom nie je dostatočná vzhľadom na spôsobenú ujmu, ani na to, aby nahradila život človeka. Cieľom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je však aspoň zmiernenie ujmy, najmä v prípadoch, kedy navrátenie do pôvodného stavu neprichádza do úvahy. Priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy žalobcom je, podľa odvolacieho súdu, v zmysle zásad slušnosti a naplnenia požiadavky morálnej spravdnosti, ktorá je predovšetkým požiadavkou spravodlivosti, spôsobilá naplniť reštitučnú podstatu kompenzácie.

11.3. Pokiaľ žalovaná v odvolaní namietala duplicitu uplatnenia nárokov žalobcov v konaniach sp.zn. 18 C 56/2014 a sp.zn. 18 Csp 41/2017, odvolací súd poukazuje predovšetkým na to, že odvolateľka svoje tvrdenia o duplicite uplatnených nárokov nepreukázala doložením konkrétnych dôkazov (znalecké posudky posudzujúce psychickú ujmu žalobcov a jej následky), na základe ktorých by mohol odvolací súd považovať túto odvoláciu námietku žalovanej za dôvodnú. Zároveň odvolací súd, stotožňujúc sa s argumentáciou žalobcov, považuje za potrebné poukázať na to, že náhrada

škody na zdraví a ochrana osobnosti sú, podľa jeho názoru, dva odlišné nároky, pričom každý z nich kompenzuje odlišné zložky v rámci integrity jednotlivca, keď náhrada škody má pokrývať „zdravotnú sféru“ poškodeného, ochrana osobnosti kryje dôstojnosť, súkromie, rodinný a emocionálny život poškodeného. Pokiaľ žalovaná v súvislosti s touto odvolacou námietkou poukázala na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. I. ÚS 426/2014, zo dňa 13.8.2014, odvolací súd uvádza, že Najvyšší súd Slovenskej republiky však vo svojom rozsudku sp.zn. 7 Cdo 65/2013, zo dňa 28.5.2014, publikovaného v Zbierke stanovísk NS a súdov SR 1/2015 vyslovil presne opačný názor ako ústavný súd a uviedol: „Ten istý skutkový dej môže v niektorom prípade zakladať zároveň tak nárok na náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, ako aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej fyzickej osobe na jej osobnostných právach; tieto nároky treba dôsledne rozlišovať a pri ich posudzovaní mať na zreteli nielen odlišnosť vzťahov, z ktorých sú vyvodzované, ale tiež právnej úpravy, ktorá sa na ne vzťahuje. Zo žiadneho ustanovenia zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov, nemožno vyvodiť, že by sa v rámci odškodňovania bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia mal zohľadniť aj zásah do dôstojnosti, súkromia alebo rodinného života poškodeného.“ Najvyšší súd ďalej konštatoval: „Zmyslom náhrady za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia je poskytnúť peňažnú náhradu za ujmu spôsobenú zásahom do telesnej integrity fyzickej osoby. Z nich, ani zo zásad na hodnotenie bolesti (§ 9 zákona č. 437/2004 Z. z.), zásad na hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia (§ 10 zákona č. 437/2004 Z. z.), ale ani zo sadzieb bodového ohodnotenia (príloha 1. zákona č. 437/2004 Z. z.), nevyplýva, že by sa náhrady za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia poskytovali za ujmu, ktorá sa premieta do osobnostnej sféry fyzickej osoby a do jej postavenia v spoločnosti.“ Odvolací súd preto odvolaciu námietku žalovanej, týkajúcu sa duplicity uplatneného nároku zo strany žalobcov, považoval za nedôvodnú.

11.4. Žalobcovia požiadali odvolací súd, aby sa v rozhodnutí (aj pre ostatné prípady) vyjadril 1) aké kritéria zvolil pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy, 2) ak by eventuálne znížil náhradu, uviedol žalobcom, prečo sa rozhodol pre revíziu, 3) akým spôsobom zohľadnil pri svojom rozhodovaní náhradu nemajetkovej ujmy sekundárnych obetí v iných súdnych konaniach alebo vyplývajúcu z noriem verejného práva, 4) čím je výška peňažnej satisfakcie pri ujmach do cti, povesti, dôstojnosti a súkromia verejne činných osôb iná oproti náhrade za usmrtenie blízkej osoby. K otázke pod bodom 1) odvolací súd poukazuje na odôvodnenie svojho rozhodnutia pod bodom č. 11.2. K otázke pod bodom 2) sa odvolací súd nevyjadruje, keďže nepristúpil k zníženiu náhrady priznanej súdom prvej inštancie. K otázkam pod bodom 3) a 4) odvolací súd uvádza, že každý prípad posudzuje jednotlivo s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu a stranami tvrdený a dôkazmi preukázaný skutkový stav a jeho právne posúdenie.

12. Odvolací súd k odvolacím námietkam o nesprávnych skutkových záveroch prvoinštančného súdu dodáva, že vnútorné presvedčenie súdu (ako výsledok hodnotenia dôkazov), by sa malo vytvárať na základe starostlivého uváženia a zhodnotenia jednotlivých dôkazov jednotlivo aj v ich komplexnosti tak, aby vychádzalo z pravidiel formálnej logiky. Podľa ustanovenia § 191 C.s.p. dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli sporové strany. Pri hodnotení dôkazov súd v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť; uplatňuje sa teda zásada voľného hodnotenia dôkazov a len vo výnimočných prípadoch zákon súdu ukladá určité obmedzenia pri hodnotení dôkazov (napríklad § 192, § 193, § 205 C.s.p.). Kontrola výsledku hodnotenia dôkazov, ku ktorým dospel súd, sa uskutočňuje najmä prostredníctvom inštitútu odôvodnenia rozsudku upraveného v ustanovení § 220 ods. 2 C.s.p. Súd má povinnosť dbať na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé a vyhovujúce najmä základnej požiadavke preskúmateľnosti. V posudzovanej veci súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav vecí, aplikoval naň správny predpis a svoje rozhodnutie aj podrobne a presvedčivo odôvodnil; z odôvodnenia rozhodnutia presne, zrozumiteľne a určite vyplývajú v logickej nadväznosti a s hodnotiacou väzbou k jednotlivým dôkazom skutkové zistenia, ktoré v súhrne vytvárajú skutkový nálezh súdu. Okolnosti namietané žalobcami v 1. a 2. rade v odvolaní vo vzťahu k spôsobu vyhodnotenia vykonaných dôkazov tak nemajú za následok úvahu odvolacieho súdu, ktorá by nebola zhodná s v napadnutom rozhodnutí prezentovanou úvahou prvoinštančného súdu. V tejto súvislosti odvolací súd poznamenáva, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, ani právo na to, aby bola strana sporu

pred všeobecným súdom úspešná, tzn., aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami a ani právo strany sporu vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov.

13. Pokiaľ žalobcovia aj žalovaná v odvolaní namietali, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. V posudzovanej veci s odvolaním sa na obsah už uvedeného odôvodnenia, odvolací súd považuje skutkové zistenia súdu prvej inštancie za úplné a ich právne posúdenie súdom prvej inštancie za správne.

14. Žalobcovia ako aj žalovaná podali odvolanie aj proti výroku napadnutého rozsudku o nároku na náhradu trov konania. Podľa názoru odvolacieho súdu zásadu úspechu vo veci (§ 255 C.s.p.) treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti (Civilný sporový poriadok, Komentár, doc. JUDr. Marek Števček a kolektív, C.H.BECK 2016, str. 926). V prejednávanej veci výška náhrady nemajetkovej ujmy závisela od úvahy súdu. Vzhľadom na to odvolací súd v zmysle § 255 ods. 1 C.s.p. zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým tento priznal žalobcom nárok na náhradu trov konania v rozsahu 20 % a priznal žalobcom nárok na náhradu trov konania každému v rozsahu 100 %, keďže žalobcovia majú v konaní postavenie samostatných spoločníkov podľa § 76 C.s.p. Je však samozrejmé, že vyčíslenie trov právneho zastúpenia žalobcov bude vychádzať z priznanej sumy 20.000,- € na každého žalobcu.

15. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 255 ods. 1, ods. 2 C.s.p. a žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania, keďže odvolaniu žalobcov v 1. a 2. rade nebolo vyhovené a odvolací súd nevyhovel ani odvolaniu žalovanej.

16. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednohlasne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1.5.2011; § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 C.s.p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).